

INFOLEHT

DIREKTOR TÄNAB

- väga hea õppeedukuse ja eeskujuliku käitumise eest II veerandil järgmisi õpilasi:**

1. klass: Rainer Jüriöö, Kenno Kallastu, India Maria Emilia Kiisler, Kristin Kivioja, Kristin Kooskora, Johanna Laanoja, Sander Lõbu, Indra Liz Nemvalts, Anete Saar, Hanna Lora Traagel, Erko Vanahunt

2. klass: Robert Birnbaum, Carl Kivi, Kairiin Märtsen, Sten Naruson, Robin Põvvat, Erki Sulg, Karoli Villako

3.a klass: Marken Järv, Hanna Maria Laane, Kertu Laanoja, Liisbeth Michelson, Kerli Rand

3.b klass: Joosep Miina, Laura Nagel, Arned Parman, Carmen Piirsalu, Märt Pilliroog, Grete Vahtra

4.a klass: René-Kristjan Jüriöö, Kristo Kooskora, Isabel Padumäe, Maik-Karl Pehk, Kristin Protsin, Jane Sabal

4.b klass: Egert Aalde, Annabel Hakmaa, Heigo Kuldmets, Krister Vasser

5.a klass: Vanessa Järv

5.b klass: Mirjam Juhandi, Lota-Loviisa Rohtla, Hanna Maria Rüütli

6.a klass: Kerli Kaine, Silver Schmeiman

6.c klass: Marge Käis, Sirje Maria Lehestik, Liis Urman

7.a klass: Liisa Lutter

7.b klass: Liisi Kolpakov, Lembe Kullamaa

8.b klass: Jaanika Kopli

8.c klass: Dora Uibo

- hea õppeedukuse ning eeskujuliku või hea käitumise eest II veerandil järgmisi õpilasi:**

5.a klass: Elina Amon, Elerin Helde, Iris Tähema

5.b klass: Rando Hinn, Kätlin Koosapoeg, Eva-Mai Männiste, Hanna-Katre Plato, Jakob Roots, Johanna Rüütli

5.c klass: Birgit Avistu, Teele Ilves, Keterli Jõõgre, Vairo Kotkas, Marleen Lõiv, Marten Moro, Raigo Pintmann, Markus Pruus, Karl Hillar Talgre, Marimal Tilk, Martin Tint, Mauno Tälli, Elar Vanahunt

6.a klass: Jürgen Adamson, Karlis Kevvai, Jaan Koort, Mari-Liis Kõiv, Martin Kärblane, Reti Patrail, Sille Pragi, Stella Rõbakov, Nalong-Norman Seeba, Natjan-Naatan Seeba, Grete Sikk, Anna Simga, Liisbeth Sütt, Birgit Vana, Katre Vares

6.b klass: Otto Käo, Hanna Lattik, Getter Matto, Karin Orgulas, Janet Ostra, Hardi Pöder, Andre Saar

6.c klass: Helian Bleive, Richard Kolsar, Roger Koosa, Janar Kopli, Hanna-Mary Kägra, Taur Lillestik, Maris Lutsar, Ako Ojamets, Crislyn Puik, Katrin Toom

6.d klass: Lauri Käo, Õnne Maasik

7.a klass: Anett Hallap, Lennart Heinoja, Kristin Kaha, Andree Laas, Grete Lokko, Marit Lusti, Pilleriin Masing, Maiken Mägi, Karin Rosenberg, Mirjam Sarnit, Emily Stella Tintso, Karmen Urb, Maarja Villako

7.b klass: Karl-Erik Aavik, Margret Help, Herta Hiiend, Geio Illus, Hanna-Kaisa Jallai, Janeli Kullam, Kristjan Luts, Kristel Nasari, Petra Nook, Birli Peterson, Siim Pragi, Pirke Prii, Kristi Raias, Janeli Rammo, Lauri Tigasson

7.c klass: Karolin Kiudorv, Kelli Koor, Janeliis Käo, Anett Simga, Mariaana-Aleksandra Tereste

7.d klass: Oliver Tigas

8.a klass: Eleriin Aalde, Anete Hütt, Karmen Kõlamets, Monica Sasi, Karmen Tigas, Eliis Vana

8.b klass: Henri Hiiend, Lennar Lehestik, Karlos Taaniel Lillemäe

8.c klass: Jürgen-Johannes Jüriöö, Kaisa Kuusiste, Kadri Petersell, Jessika Roger, Kaili Viira

8.d klass: Kadri Koor, Kairit Kruberg, Marianne Leotoots, Martin Žvirblis, Inge-Marit Tigas, Betti Vals, Birgit Änilane

9.a klass: Triin Kamja, Keidi Mägi, Mikk Pilliroog, Anne Serv, Triin Simso,

9.b klass: Lumileid Hälvin, Kerli Juhandi, Priit Jõks, Kevin Käo, Ragnar Käsk, Maarja Lauk, Anett Numa, Sander Petersell, Renno Pilberg, Eva Tasso

9.c klass: Kris-Gerhard Aabrams, Karry Jallai, Liis Poska, Silvia Suvi, Monika Vares, Kätlin Villako, Ingrid Änilane, Veronica Ööbik

HELKURI KOOLITUS

15. detsembril õhtupoolikul kogunes 24 3.a ja 3.b klass õpilast koos õpetajatega Mesikäpa Halli ette, et teada saada, kuidas helkur pimedal ajal inimesi aitab.

Õpilasi juhendasid selles kaks politseiametnikku – Pilvi Liivamägi ja Rainer Rahasepp. Kõigepealt uuriti, milline helkur autotulede valguses kõige paremini helendab. Selgus, et parim on valget värvi ja veidi „kõlisev“ helkur. Pehmed helkurid võivad tuulega riiete külge kinni jääda ja seetõttu mitte nähtavad olla.

Edasi istuti bussi, et vaadata kuidas inimesed autotulede valguses nähtavad on. Linnas sõites selgus, et jalakäija on küll nähtav, kuid helkur ei olnud sugugi üleliigne – nii oli inimene veelgi paremini nähtav. Maanteel seevastu, oli helkur hädavajalik.

Helkuri vajalikkuse näitamiseks korraldati katse - teele oli paigutatud tume, inimese suurune kuju. Ilmnes, et kuju polnud bussijuhile ja kaassõitjatele nähtav enne 15. meetrit. Õnnetus oli vältimatu, sest libeduse tõttu ei suutnud juht kohe bussi peatada.

Tagasi sõites, oli seesama kuju varustatud helkuritega ja seisis taas teel. Nüüd oli ta märgatav juba 150 meetri pealt.

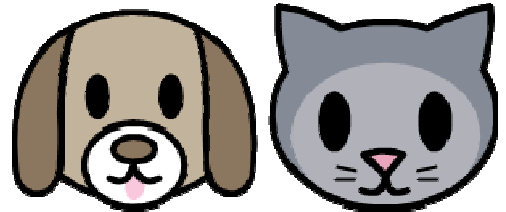
Samal koolitusel käisid 7. detsembril ka 4.a ja 4.b klassi õpilased koos õpetajatega.

Kokkuvõtteks: **Pimedal ajal olgu helkur kõikidel liiklejal. Helkur peab rippuma paremal pool, ulatudes põlveni. Helkuri puhul sobib kõnekäänd – mida rohkem, seda uhkem.**

6A KLASSI TEGEMISTEST

6.a klassi jõulupidu toimub 21. detsembril algusega kell 15.30 Mammaste Tervisespordikeskuses. Kavas seiklusmäng "Aardejaht", pärast paaritunnist metsas "rassimist" õdus õhtu kaminasaalis, kuhu oodatakse külla ka jõulumeest.

22. detsembril kell 12.00 minnakse koos 6.c ja 6.d klassiga heategevuslikule õppekäigule Võru loomade varjupaika.

7.B KLASS KÜLASTAS JAANIRAOTU TALU

Ühel külmal sügispäeval külastas 7.b loodusklass Jaaniraotu talu Võrumaal. Nägime seal eksootilisi linde ja loomi. Lahke pererahvas jagas oma teadmisi ja sooja teed ning piparkooke. Kõik jäid käiguga rahule, seda iseloomustab hästi Lembe luuletus.

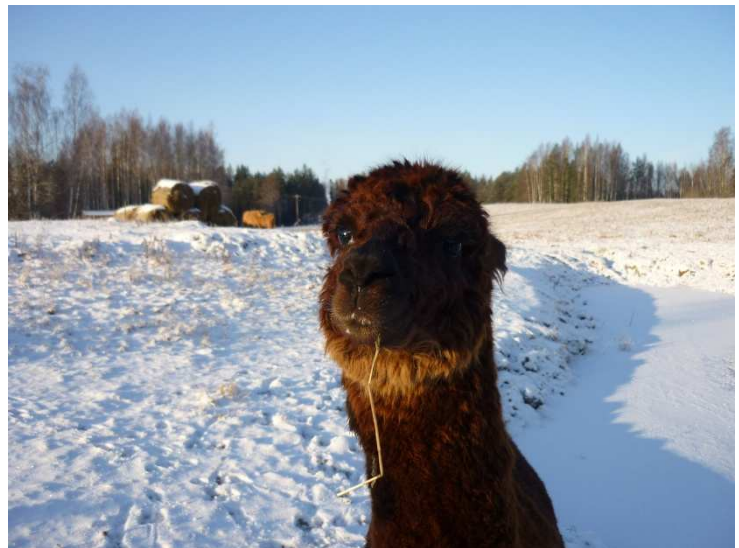
Loodusklass läks sõitma,
Jaaniraotu tallu.

Sest enne kooli lõppu,
vaja kuskile minna.

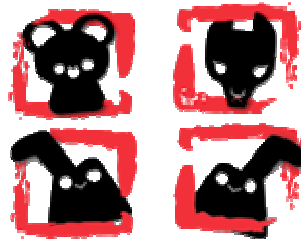
Seal leidis linde, loomi
neil palju värve oli.
Ka papagoi kes rääkis
kirjut kuube kandis.

Tuvi, part ja jaanalind.
Faasan, luik ja paabulind.
Neid linde meie nägime
ka kitsi tähele panime.

Kahjuks ilm oli päris külm,
kuid hea oli tuju ja rõõmus meel.
Suur tass teed ja piparkook,
taas teele mineku rõõmsaks loob.

“OTT, HUNT JA JÄNENE”

11. detsembril oli 5.-7. klasside õpilastel ja õpetajatel suurepärane võimalus osa saada Võrumaa Noorte Muusikute Ühenduse kontserdist. Ansambel „Ott, hunt ja jänene“ keskendus vanadele tuntud lastelauludele, esitades neid uues muhedas kuues. Metsloomade nime all astusid lavale Võru muusikud Kati Ott, Glen Kelp, Garrett Kuut ning Joel Põhja.

Esitamisele tulid vanad tuttavad lood nagu „Kaks otti“, „Jorupill Jonn“, „Kati karu“, „Süda tuksub“ ja paljud teised tuntud meloodiad, mis olid esitatud erinevates stiilides.

Igas loos oli peidus mõni vemp, millega tekitati publiku hulgas elevust. Kontsert oli suurepärane näide sellest, kuidas vanu häid lastelaule muuta huvitavaks uute ja värske ideedega. Ilmselt jäi kõigile kuulajatele kontserdist meelde midagi, mis ka nädalaid hiljem naeratuse näole toob.

19.detsembril said huvilised ansambli “Ott, hunt ja jänene” täispikka kontserti kuulata Võru kultuurimajas Kannel. Lugusid saab kuulata ka internetis www.myspace.com/otthunt

KOHTULUGU

Me lähme teiega nüüd kohtusse!

Mida? Miks? Me pole midagi ju teinud!

Selline oli nii mõnegi õpilase reaktsioon peale seda, kui olin teada andnud, et meid ootab ees külaskäik Põlva kohtumajja.

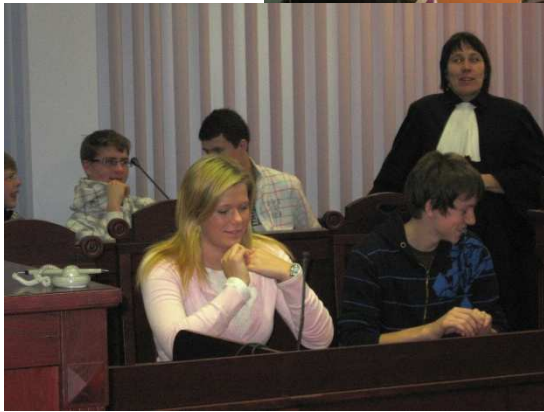
14. ja 17. detsembril külastasime 9. ja 12. klassidega hoonet, mis mõnele oli küll täiesti tundmatu, kuid oli ka neid, kes on Eesti kohtusüsteemiga juba varem kokku puutunud ning tundsid kohta hästi. Vastu võtsid meid kohtunikud Epp Tombak ja Lembit Käis. Kohtunikud tutvustasid oma tööd, vastasid õpilaste küsimustele. Õpilastel oli võimalik kohtusaalis läbi mängida kohtuprotsessi ning astuda erinevatesse rollidesse. Lahendada prooviti eelkõige kriminaalasju. Kõige populaarsem oli süüaluse osa. Õpilased kohtunikeks olid ka väga karmid. Enamasti määrati maksimaalne karistus ega arvestatud kergendavaid asjaolusid. Ka allakirjutanud pidi käima tunnistajana oma ütlusi andmas ning noored kohtunikud ja prokurörid küsitlesid teda vägagi põhjalikult ja asjatundlikult.

9.c klassiga õnnestus istuda ka pärisistungil, kus oli lahendamisel kriminaalasi. Tundus, süüalusele mõjus suurema karistusena see, et terve klass tema kohtuasja kuulab, kui temale määratud tegelik karistus.

P.S. Kui ma järgmine kord tunnis ütlen, et me lähme kohtusse, siis ma mõtlen seda täiesti tõsiselt.

Piret Tänav

Ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja

11.B KLASSI TEGEMISED JÕULUKUUL

11.b klassi jaoks lõppes neljapäev, 10. detsember Tartus. Eesmärgiks oli külastada Estico-Plastarit ja Tartu Ülikooli Chemicumi.

Alustasime plastikutehasega, mille ajalugu ulatub 20. sajandi esimesse veerandisse, mil vabrik tootis kamme. Hiljem jätkati polüetüleenile tootmisega ning alates 1991. aastast on AS Estico-Plastar üks juhtiv pakkematerjalide tootja Baltikumis. Firma pakub erinevatele toiduainettevõtetele erinevaid – nii trükiga kui trükita pakkematerjale, nii kilesid, kui kilekotte.

Meile korraldati tehases väike ekskursioon, tutvustamaks sealseid masinaid ning tehase ajalugu. Samuti oli üleval väljapanek erinevaid eksponaate vabriku algusaegadest peale.

Järgmiseks suundusime Chemicumi, mis avati tänava 23. oktoobril. Uue keemiahoone naabrusesse on juba kerkinud ka uus Tehnoloogia-instituut ja Biomeedikum. Tegime väikese ringkäigu uues ja moodsas keemiahoones ning nägime mõningaid põnevaid katseid.

Sellega lõppeski meie päev ülikoolilinnas ning sõit kodu poole võis alata.

Pool 21. detsembri talviselt lumisest päevas veetsime me Võrus. Käisime Kreutzwaldi memoriaalmuuseumis, mis koosneb kuuest hoonest ja suurest õuest. Muuseumis ootasid meid ees kaks giidi, kes oskasid väga mitmekülgselt mehest

Dr. F.R.Kreutzwaldist ja tema loomingust nii mõndagi põnevat rääkida. Peale mõnusat ringkäiku soojades ruumides suundusime Võru kodutute loomade varjupaika. Otsustasime klassiga sel aastal üksteistele loosi-jõulupakke mitte teha, vaid selle raha eest toetasime varjupaika.

Ostsime süüa ning kel kodus mõni enda jaoks ebavajalik radiaator või tekk vedelemas, sai ka selle üllal eesmärgil annetada. Varjupaigas elab hetkel 18 koera ja ligi 80 kassi, kes kõik jõuludeks päris oma koju tahaksid.

Olen kindel, et kõik lahkusime sooja ja rahuliku südamega – väike jõululingitus kõige abitudematele on tehtud.

Egle Hani

11.b klassi õpilane

KUIDAS KOOLIRAAMATUKOGUS HAKKAMA SAADA (3)

Oleme jõudnud raamatukogu liigitussüsteemi tutvustamisega teise pealiigi juurde.

Liik 1 käsitleb järgmisi teemasid nagu FILOSOOFIA. PSÜHHOLOOGIA. LOOGIKA.

Meie raamatukogus on Liik 1 kuuluv kirjandus järjestatud alaliikidesse, kust võib leida riilulitel raamatute näiteid:

1 Filosoofia.

Turnbull, N. Filosoofia linnulennult. Koolibri, 2006

Sahtouris, E. Maailmatants. Evolutsiooni uus lugu. Koolibri 2009.

Sajandi õnnetus: kommunismist, natsismist ja holokausti ainulaadsusest. Perioodika 2001.

Brenifier, Suured vastandid filosoofias. Avita, 2009.

Saarinen, E. Symposium:filosoofiaõpik. Avita, 2003.

Eraldi on välja toodud ka pealiik filosoogia alaliigid:

1(091) Filosoofia ajalugu. Siit leiab järgmised raamatud:

Jacoby E; Braun U. 50 klassikut. Filosoofid. Mõtlejaid antiigist tänapäevani. Tea, 2003.

I Meose raamatud: Antiikfilosoofia. Uusaja filosoofia ja Kaasaja filosoofia. - Kõik välja antud Koolibri kirjastuse poolt aastatel 1999-2000

1(092) Filosoofide elulood

Nimetan siinjuures ära raamatu - Jacoby E; Braun U. 50 klassikut. Filosoofid. Mõtlejaid antiigist tänapäevani. Tea, 2003.

Kuna filosoofia on looduse, inimkonna ja mõtlemise üldisemaid arenemisseadusi käsitlev teadus, siis vähemalt iga gümnasist peaks siit leidma lugedes elutarkusi.

Arvukalt leiab raamatuid alaliigi 159.9 – Psühholoogia alt, mis käsitleb inimese hingeelu, sise-maailma ja psüühikat. Siia kuuluvad samuti looma käitumist uurivad raamatud.

Meie raamatukogus leidub arvukalt psühholoogialast kirjandust. Mõned näited:

Roca, N. 5 meelt. Koolibri, 2007 – raamat sobib lugemiseks nooremale koolileale.

Naik A. Austa ennast!: saa enda parimaks sõbraks/ ill. Harry Venning. Koolibri, 2000

Billington D. Elu on hoiak: õpetus kestvast arengust. Ilo, 2003.

Carroll L; Tober J. Indigolapsed: uus põlvkond on saabunud! / Lee Carroll, Jan Tuber ; [tõlkinud Tiiu Ulman. Valgusesaar, 2005.

Koidron, A. Kuidas hõpsalt õppida. Ilo, 1997

Roland, P. Kuues meel : mõista ja arenda oma loomulikke sensitiivseid võimeid; ing. k. tlk. Kaia Nurk. Koolibri, 2004.

Winston, R. Mis teeb minust minu? Koolibri, 2006

Leppik, P. Mõtlemine on huvitav. Argo, 2003.

Jeffers S. Sa julged küll. Varrak, 2001.

Filosoofia alaliigid on veel:

16 Loogika. Tunnetusteooria ja 17 Eetika. Moraalifilosoofia.

Eetika, kus teadus uurib hea ja halva, õige ja vale mõisteid ja suhteid, mistõttu siia alaliiki kuuluvate raamatutega tasuks kindlasti tutvuda.

Mõned näited nimetatud liikide alt:

Kolman A; Zich O. Huvitav loogika. Valgus, 1970.

Grauberg, E. Loogika ja vaidluskunst. Olion, 1989

Meos, I. Loogika. Argumentatsioon. Mõtlemiskultuur. Koolibri, 2003

Fulghum R. Kõik, mis ma tegelikult teadma pean, omandasin ma lasteaia: ebaharilikud mõtted harilikest asjadest/ ingl. k. tlk. Tiiu Käär. Olion, 2001. Raamatu märksõnadeks on käitumine, elulaad ja lapse areng.

Bridges J. Kuidas olla härrasmees: kaasaegne üldise viisakuse käsiraamat. Odamees, 2001

Liigikirjanduse tutvustuse lõpetan seekordses infolehes pealiigiga 2, milleks on **Usk ja Usu-teadus**.

Nimetatud liigi alt leiabki huviline lugemiseks raamatute raamatu Piibli ja arvukalt vastavasulist kirjandust:

Kirik laias maailmas: maailmausundid tänapäeval. Eesti Raamat, 1983.

Hattstein, M. Maailmareligioonid. Koolibri, 2007

Pühakuteraamat: nende elulood, teod ja ikonograafilised embleemid. Perioodika, 1995

Rääkides religioonist: 12 usuteemalist intervjuud Eesti tuntud inimestega. Avita, 2001

Leesi, L. Usundilood. Avita, 2006.

Varsti saabuvad jõulupühad on tihedalt seotud usuga. Siinjuures tahaksin lõpetuseks pöörata tähelepanu T. Pauli raamatule Ta tuli omade juurde, mis sisaldab väärt jõulumõtisklusi.

Algavaks koolivaheajaks aga soe soovitus - tule enne vaheajale minemist kooli raamatukokku ja vali lugemiseks kirjandust just nendest pealiikidest 0, 1 ja 2. Vaata lähemalt kooli kodulehel infolehti 4, 5 ja 6.

Häid lugemiselamusi jõuluvaheajaks! Juba on uus 2010. aasta Eestimaal kuulutatud lugemisaastaks.

RAAMATUKOGU SOOVITAB

KIUSAMINE, KOOLIVÄGIVALD, VÄGIVALD, ÕPILASVAHELISED SUHTEID, PEREVÄGIVALD, ALAEALISTE KURITEGEVUS, ÕPILASED, KLASSIKOLLEKTIIVID, INIMSUHTEID:

Elliott, Michele - Kiusamine - Koolibri, 2000

Sullivan, Keith. - Kiusamine koolis: mis see on ja kuidas sellega toime tulla. - Atlex, 2004

Kõiv, Kristi - Kiusamiskäitumise mitu tahku: õpilastevaheline kiusamine, õpilaste kiusamine õpetajate poolt, õpetajate kiusamine õpilaste poolt ning õpetajate kiusamine kooli personali ja lapsevanemate poolt. - Tartu: K.Kõiv, 2006

Eesti teismeliste vägivallatõlgendused. Tallinn: Sotsiaalministeerium, 2007

Erb, Helmut H. - Vägivald koolis ja kuidas end selle eest kaitsta - Odamees, 2000.

Rohkem koolirõõmu!: konverents kiusamisest: 04.-05.02.1999 Jänedal. - Tallinn: Eesti Noorsootöö Keskus: Noorteühing "Tugiõpilaste Oma Ring Eestis", 1999

Praks, Aili - Tore koolipäev: raamat koolirahust - Tallinn: Noorteühing "Tugiõpilaste Oma Ring Eestis": Eesti Õpilasmavalitsuste Liit: Eesti 4H, 1999

Tugiõpilase käsiraamat - Tallinn: Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 1998

Becker, Gavin de - Kuidas tajuda ohtu - Tallinn: Varrak, 2001

Penthin, Rüdiger - Agressiivne laps: agressiivse käitumise tagamaad. Kuidas reageerida ja arukalt toimida? - Tallinn: Kunst, 2003

Hetkel on pandud raamatute väljapanekud ülesse raamatukogus, kus teisigi teemaga sobilikke raamatuid.

Tulge tutvuma, lugema!

JÕULULAAT

16. detsembril toimus taaskord Põlva Ühisgümnaasiumi jõululaat. Huvi ürituse vastu oli suur, müüjaid registreerus 45. Kaubavalik oli seinast seinale, alustades iseküpsetatud piparkookidest ning lõpetades lumelaudadega. Sinna vahele mahtusid veel jõulukaardid, kuuse kaunistused, mänguasjad, ehted, küünlajalad, laastumaalid jne.

Kõige paremini läksid kaubaks kõik ise valmistatud maiustused: piparkoogid, küpsised, vahvlid, pirukad, koogid, jõululeivad jne.

Suured tänud kõigile müüjatele ja ostjatele.

Kohtumiseni järgmisel laadal!

JÕULUMEELEOLU

